

TÜRKİYE'DE 1963 SONRASI İŞ UYUŞMAZLIKLARINA TOPLU BAKIŞ

Ass. Güngör ONAL

GİRİŞ :

Toplu sözleşme, grev, lokavt gibi temel hak ve özgürlüklere sahip ülkelerde dahi, iş mücadelelerinin grev ve lokavtlar şeklinde ortaya çıkabilmesi, geniş ölçüde işçilerin sendikalar içinde organize olmaları ve toplu pazarlık sisteminin sendikalar eli ile işletilmesine bağlı bulunmaktadır. Özellikle sendikalaşma oranının çok düşük, çocukların ve vasıfsız kadın işçilerin yaygın bulunduğu bir ekonomide tatminsizlikler, kendisini, yüksek işçi devri veya diğer şekillerde ortaya koyabilir.

Bu çalışma ile, Türkiye'de toplu pazarlık olanaklarının sağlandığı 1963 yılından, 1969 yılına kadar olan devrede, demokratik şekillerde yapılmış olan iş mücadelelerinin kalın çizgileri ile bir genel panoraması verilmeğe çalışılmış, grev ve lokavtların tüm ekonomimize etkilerine inilmeden, sadece bu konularda sosyo - ekonomik çalışma yapacak olanlara istatistiki bilgileri çok sınırlı yorumlarla birlikte topluca verebilmek amacı ön planda tutulmuş bulunmaktadır.

Az gelişmiş ülkelerde, iş uyuşmazlıklarını etkileyen sosyal ve ekonomik faktörler :

Gelişme cabasındaki ülkelerde, adeta tek ideal halini almış olan sanayileşme hareketinin normal sonucu olarak ücretlilerin hoşnutsuzluklarının artması beklenirken, uzun devredeki analizler tam tersi bir sonuç vermekte ve çalışanların tatminsizliklerinin gittikçe azaldığı görülmektedir. Tarımsal yapıdan, sınıai hayata geçişte, yeni düzenin sosyal ve kültürel şartlarına uyma yönünden, bir çok güçlükler çıkmakta ise de, şehir yaşantısının çekiciliği bu güçlükleri geniş ölçüde tesirsiz kılmaktadır (1).

(1) NUSRET EKİN, Türkiyede İş Uyuşmazlıkları Grev ve Lokavtlar, İktisadi Araştırmalar Tesisi Yayını, teksir, İst. 1967, s. 2

Gelişen toplumda, daha önce tarım işçisi olarak çalışan insan, tarım dışı kesimde iş bulacak olursa, şehir hayatının geniş olanaklarından faydalanmak, modern bir iş mevzuatı ile sosyal sigorta sistemlerinden yararlanmak ve iş güvenliğine kavuşmak olanağını elde edecektir. Ayrıca, zirai sektördeki gelirinin, en az üç dört misli bir gelire sahip olacaktır.

Sanayileşmekte olan ülkeler, «Milletler Arası Çalışma Teşkilâtı»nın tespit ettiği pek çok ileri çalışma normunu, millî mevzuatlarına dahil etmektedirler. Özellikle büyük işletmeler, modern personel yönetimi kurallarını uygulayarak, uyumsuzlukları en az düzeye indirebilmektedirler. Böylece, az gelişmiş ülkelerde, sanayileşme sürecinde çıkabilecek bir çok problem, bir asır önceki sanayileşme çabalarının yarattığı meselelerle ölçülemeyecek derecede azalmaktadır. (1) nolu tablo bu söylenenlerin, Türkiye içinde geçerli olabileceğini göstermektedir. Tablonun tetkikinde de görüleceği gibi Türkiye'de, 1965 yılında imza edilen 870 toplu iş sözleşmesinin % 81'i, 1966 yılındaki 1032 toplu iş sözleşmesinin % 91'i hiç bir uyumsuzluk çıkmadan yapılmış bulunmaktadır.

TABLO (1)

Yıllar	T. Sözleşme Sayısı	Uzlaşma	Uzlaştırma	Hükümet ara buluculuğu	Yüksek Uzlaştırma	Özel Hakem	İl Hakem	Yüksek Hakem	Grev ve Lokavt
1965	870	730	98	4	3	11	6	7	37
1966	1032	939	48	8	6	—	2	4	14

Kaynak : NUSRET EKİN, Türkiyede İş Uyuşmazlıkları Grev ve Lokavtlar, İktisadi Araştırmalar Tesisi Yayını, teksir, İst. 1967, s. 2

Türkiye'de sendikalaşma oranları :

Türkiye'deki sendikalaşma hareketleri, mutlak rakam ve oranlar olarak, aşağıdaki (2) ve (3) nolu tablolarda kolayca takip edilebilir. (2) nolu tablo tetkik edildiğinde, Türkiye'de, 1963 de 281.734'ü erkek ve 13.771'i kadın olmak üzere, toplam, 293.710 olan sendikalı işçi sayısının, altı yılda (1969 sonu itibarı ile) 1.088.473'ü erkek, 105.983'ü kadın olmak üzere, 1.194.456 ya ulaştığı görülür. Sendikalaşma oranı, (3) nolu tabloda görüldüğü gibi, iş kanunu kapsamına giren işçi sayısı esas alındığı takdirde, 1966 da % 33,57 iken, 1969 da yani üç yıl içinde, % 87,45'e yükselmiş bulunmaktadır.

Rakamları, toplam ücretli ve maaşlılara oranlıyacak olursak, sendikalı işçiler, % 31.4'e düşmektedir. Ancak bu oran, sanayi ve hizmetler kesimindeki işçiler için % 54,9 olur (2).

Görüldüğü gibi, sendikalaşma oranı, sanayi ve hizmetler kesimi için yüksek olmakla beraber, tüm ücret ve maaşlılar için düşük kalmaktadır.

TABLO (2)
1963 - 1969 Devresi
SENDİKALI İŞÇİ SAYISI

SENDİKALI İŞÇİ SAYISI			
Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam
1963	281.739	13.771	295.510
1964	323.235	15.534	338.769
1965	348.638	11.647	360.285
1966	371.295	12.359	383.654
1967	780.543	54.037	830.580
1968	958.498	99.430	1.057.928
1969	1.088.473	105.983	1.194.456

Kaynak : Üçüncü Beş Yıllık Plan Hazırlık Çalışmaları, Çalışma Sorunları Sektörü Ön Raporu, D.P.T. yayını, teksir, Nisan 1971, s. 4

TABLO (3)
YILLAR İTİBARIYLA SENDİKALAŞMA ORANI

Yıllar	İş Kanunu Kapsamına giren işçi sayısı	Sendikalı işçi sayısı	Sendikalaşma Oranı %
1966	1.142.912	383.654	33,57
1967	1.336.945	830.530	62,13
1968	1.346.215	1.057.828	78,58
1969	1.365.936	1.194.456	87,45

Kaynak : a.g.k. s. 4

(2) Kalkınma Planı İkinci Beş Yıl, 1971 Yılı Programı, Ankara 1971, s. 603

Türkiye'de grev ve lokavtların özellikleri :

A — Grevler :

1 — 1963 - 1969 devresi toplu iş sözleşmeleri :

Türkiye'de, toplu iş sözleşmesi düzeninin uygulanmağa başlandığı 1963 yılından, 1969 sonuna kadar toplam olarak, 16.870 iş yeri ni ve 1.452.453 işçiyi kapsayan 7.060 toplu iş sözleşmesi yapılmış bulunmaktadır. İş yerlerinin 10.049'u özel ve 6.821'i kamu sektörüne ait bulunmakta, toplu iş sözleşmelerinin kapsamına aldığı işçilerden, 606.896 sı özel, 845.557 si kamu sektöründe çalışmaktadır. Demek ki iş yeri sayısı olarak az olmakla birlikte, mutlak rakam olarak kamu sektöründe toplu sözleşmeden faydalanan işçi sayısı daha fazladır. Bu durum, tablo (4) de daha ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

2 — 1963 - 1969 devresi grevleri :

(5) nolu tablonun tetkikinden ise, aynı dönem içerisinde, toplam 407 grev yapıldığı, bu grevlere, 53.330 işçinin katılarak, 1.734.818 iş gününün kaybolmasına yol açıldığı anlaşılmaktadır. Bu grevlerin 1967 yılı sonuna kadar yapılmış olan 263 tanesinin iş kolları itibarı ile dağılışı tablo (6) da gösterilmiştir. Görüldüğü gibi, % 67,69 ile imalât iş kolu grev yapmada diğer iş kollarından büyük bir fark göstermekte, bunu % 16,35 le hizmet iş kolu izlemektedir.

TABLO (4)
TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ

1963 — 1969

Yıllar	Toplu Sözleşme Sayısı	İŞ YERİ SAYISI			İŞÇİ SAYISI		
		Özel Sektör	Kamu Sektörü	Toplam	Özel Sektör	Kamu Sektörü	Toplam
1963	96	127	29	156	5.968	3.494	9.462
1964	1078	2.483	1.435	3.918	172.926	263.836	436.762
1965	872	1.741	1.114	2.855	50.109	121.750	171.859
1966	1.149	1.551	996	2.547	165.877	157.859	323.736
1967	2.343	2.366	1.246	3.612	78.767	109.716	188.483
1968	601	770	935	1.705	35.168	114.305	149.473
1969	921	1.011	1.066	2.077	93.081	74.597	172.678
Toplam	7.060	10.049	6.821	16.870	606.896	845.557	1.452.453

Kaynak : Türk - İş 8. Genel Kurul Çalışma Raporu, Ankara 1970, s. 135

Yapılan 263 grevin % 59 unda iş yeri faaliyeti durmuş ve % 36 sında devam etmiştir. % 5 oranındaki iş yerlerinde ise durum bilinmemektedir.

TABLO (5)
GREVLER VE KAYIP İŞGÜNLERİ

1963 — 1969

Yıllar	Grev Sayısı	Süresi	Katılan İşçi	Kaybolan İş Günü
1963	8	269	1.500	19.459
1964	83	2.969	6.640	238.416
1965	43	1.156	6.540	304.920
1966	41	962	11.300	412.947
1967	101	4.121	9.490	350.037
1968	54	1.714	5.259	174.905
1969	77	1.354	12.601	235.134
Toplam	407	12.545	53.330	1.734.818

Kaynak : 1. ve 2. Beş yıllık kalkınma planlarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

TABLO (6)
Grevlerin iktisadî faaliyet kolları itibariyle dağılışı

(1967 sonu)

İş Kolları	Grev Sayısı	%
Tarım	1	0,38
İstihraç	13	4,94
İmalât	178	67,69
İnşaat	10	3,80
Enerji	2	0,76
Ticaret	3	1,14
Nakliyat	7	2,66
Hizmetler	43	16,35
Bilinmeyen	6	2,28

Kaynak : ORHAN TUNA, Toplu İş Sözleşmesi Düzeninin İktisadî ve Sosyal Tesirleri, Ön Araştırma Raporu, D.P.T. Yayını, No: 745, Ankara 1969, s. 103

Bu grevlerin hangi safhada sona erdiği tablo (7) de gösterilmiş bulunmaktadır. Bu rakamlara göre, 263 grevden % 64'ü uzlaşma ile sonuçlanmış bulunmaktadır. Bunu % 11 ile mahkeme kararı izlemekte, sendikanın kendi isteği ve üst işçi kuruluşunun tavsiyesi ile sona eren grevlerin tutarı ise toplam grevlerin % 14,4 üne varmaktadır.

Bu arada, 275 sayılı kanununun 21. maddesi gereğince Bakanlar Kurulu, 1964 yılı başından, 1967 sonuna kadar 19 grevi ertelemiştir. 13 grev otuz gün süre ile ertelenmiş, altı grev ise altmış gün süre ile tekrar ertelenmiştir. Ondokuz erteleme kararının, sekiz tanesi petrol, beş tanesi deniz tahmil tahliye ve taşıma, beş tanesi askeri iş yerleri, bir tanesi de şişe cam iş yerleri ile ilgili bulunmaktadır (3).

TABLO (7)
Grevlerin sona ermesi

Sona Erme Safhası	Grev Sayısı	%
Uzlaşma	169	64,26
Özel Hakem	2	0,76
Hükümetin arabuluculuğu	10	3,80
Yüksek uzlaştırma	3	1,14
Send. kendi isteği ve kar.	19	7,22
Üst işçi örgütünün tavsiyesi	19	7,22
Diğer bilinmeyen	5	1,90
Mahkeme kararı	30	11,42
Üçüncü bir tarafın aracılığı	6	2,28
Toplam	263	100,00

Kaynak : a.g.k., s. 105

İncelemekte olduğumuz 263 grevin çıkma sebeplerini özetleyecek olursak, tablo (8) de daha ayrıntılı olarak da görülebileceği gibi, % 24,72 ile ücret sorununun başta geldiğini, bunu % 23,20 ile uzlaştırma kurul kararının reddi ve % 21,29 la kurullara gelmeme, toplu sözleşme çağrısına uymamanın takip ettiğini görürüz. Ücret, sosyal yardım ve diğer çalışma şartları da % 20,53 ile oldukça önemli bir grev sebebi olarak gözükmektedir.

(3) ORHAN TUNA, Toplu İş Sözleşmesi Düzeninin İktisadi Ve Sosyal Tesirleri, Ön Araş. Rap. D.P.T. Yay. 745, Ank. 1969 s. 52

TABLO (8)
GREVLERİN SEBEPLERİ

Grev sebebi	Grev adedi	%
Ücret	65	24,72
Sosyal yardım	4	1,52
Diğer çalışma şartları	0	0
Ücret - S. yardım - D.Ç. şartları	54	20,53
T. İ. Sözleşmesi ihlâli	14	5,32
U. Kurul kararının reddi	61	23,20
Kur. gelmeme, T. S. Çğ. uymama.	56	21,29
Diğer	3	1,14
Bilinmeyen	6	2,28
Toplam	263	100,00

Kaynak : a.g.k., s. 106

İncelediğimiz devrede yapılmış olan 263 grev sonucunda, toplam grevlerin % 70,3 ünde işçi isteklerinin kısmen veya tamamen kabul edildiğini görüyoruz. İşçi isteklerinin reddedildiği grevler ise, ancak % 5 oranına varmaktadır (tablo 9).

Bölge Çalışma Müdürlüklerince tespit edilen sonuçlara göre, grevlerin % 62 sinin belde halkına etkisi olmaması, % 33 ünde menfi, % 5 inde ise grevler müspet tesir yaratmışlardır. Gene aynı kaynaktan alınan bilgilere göre, grevlerin % 21 inde herhangi bir tedbir alınmamış, % 56 sında valiliklerce, % 15 inde ise belediyelerce tedbir alınması gerekmiştir (Tablo 10 ve 11).

a — Grevlerin kesimler itibari ile özellikleri :

İncelediğimiz 263 grevin, 204'ü özel kesimde, 59'u ise kamu kesiminde meydana gelmiş bulunmaktadır. Bu rakamlara bakarak diyebiliriz ki, Türkiye'de grevler, esas itibariyle özel sektörde meydana gelmiş bulunmaktadır. Nitekim, Türkiye'de yapılan her yüz grevden yetmişyedisinin özel sektörde kaydedildiği anlaşılmaktadır (Tablo 12).

Öte yandan (13) nolu tablonun tetkikinden de anlaşılacağı gibi özel sektörde greve katılma oranı % 82 ve kamu kesiminde % 74'e varmaktadır. Bu oranlardan çıkarılacak sonuç, kamu kesimindeki işçilerin özel kesime nazaran greve daha az katılma eyiliminde olduklarıdır.

Grev süresince iş yeri faaliyetlerinin devam edip etmediğini özel ve kamu kesiminde tespit gayesi ile düzenlenmiş olan (14) nolu tablodan toplam grevlerin doksanaltısında işyeri faaliyetinin durduğu, 155 in de ise devam ettiği, oniki iş yerinde durumun bilinmediği anlaşılmaktadır. Kamu kesiminde, grev esnasında işyeri faaliyetinin daha yüksek oranda durma eğilimi gösterdiği tespit edilmiştir. Nitekim tablodan da görüleceği üzere, grev yapılan özel sektör işletmelerinin % 31,4 ünde grev dolayısı ile işyeri faaliyetleri tamamen durduğu halde, aynı oran kamu kesimi iş yerlerinde, % 50,7 ye çıkmaktadır.

TABLO (9)

GREVLER SONUCU İŞÇİ İSTEKLERİNİN GERÇEKLEŞMESİ

İşçi İstekleri	Grev Sayısı	%
1 — Kabul	75	28,52
2 — Kısmen kabul	110	41,82
3 — Red	12	4,56
4 — Sendikamn isteği ile vazgeçme	38	14,45
5 — Bilinmeyen	28	10,65
	263	100,00

Kaynak : a.g.k., s. 113

TABLO (10)

BELDE HALKINA ETKİSİ

1 — Müsbet Etki	14	5,32
2 — Menfi Etki	87	33,08
3 — Etki olmamıştır	162	61,60
	263	100,00

Kaynak : a.g.k., s. 116

TABLO (11)

TEDBİR ALINIP ALINMADIĞI

	Grev Adedi	%
Tedbir alınmamış	55	20,42
Belediyece alınmış	40	15,21
Vallilikce alınmış	148	56,27
Diğer	20	7,60
	263	100,00

Kaynak : a.g.k. s. 123

TABLO (12)

Kesimlere göre grev, grevin sürdüğü
gün toplamı ve nispi dağılışı

Kesim	Grev Say.	%	Gr. Sür. Gün		Gr. Sür. Vas. gün sayısı
			toplamı	%	
Özel	204	77	6.768	80	33
Kamu	59	23	1.710	20	29
Toplam	263	100	8.478	100	32

Kaynak : a.g.k., s. 111

TABLO (13)

Kesimlere göre işyerlerindeki işçi
ve greve katılan işçi sayısı

Kesim	Grev sayısı	iş yerindeki işçi sayı.	Gr. kat. i. say.	Kat. Ora.	
				%	
Özel	204	31.808	26.377	82	
Kamu	59	9.233	6.855	74	
Toplam	263	41.041	33.232	80	

Kaynak : ORHAN TUNA, Top. İ. S. Düzeninin İk. ve Sosyal Tesirleri, Ön
Araştırma Raporu, D.P.T. yayını no: 745, Ankara 1969, s. 111

TABLO (14)

Kesimler itibariyle grev dolayısıyla
İş yeri faaliyetlerinin dur.

Kesimler	Grevde faaliyeti duranlar		Gr. faa. devam eden.		Bilinmeyen	
	grev adedi	%	Gr. Adedi	%	Ad.	%
Özel	66	31.4	128	62.7	10	4.9
Kamu	30	50.7	27	45.6	2	3.4
Toplam	96		155		12	

Kaynak : a.g.k., s. 112

B — LOKAVTLAR :

Lokavt, çalışma hayatımızda uygulama alanı bulmayan ve sayısı giderek azalan bir müessese olarak kalmaktadır. Grev ve lokavtların, gerek süre, gerek katılan işçi ve kaybolan iş günü itibariyle yapılacak tahlili, bize iş mücadelelerinde grevlere nazaran lokavtların, çok ayrıcalıklı durumlarda baş vurulan bir mücadele vasıtası olduğunu gösterecektir. Kuşkusuz, lokavtların grevlere nazaran daha az olması iş mücadelelerinin demokratik bir şekilde tanzim edildiği ülkelerdeki eğilime uygun düşmektedir. Ayrıca, ülkemizde grevden anayasamızda açıkça sosyal bir hak olarak bahsedilmesine rağmen, lokavt konusunda hiç söz açılmamış olması, basında ve sendikalar arasında, anayasamıza uygun düşüp düşmediği konusunda tartışmalara yol açmıştır. Bu münakaşalar, az gelişmiş bir ekonomik ve sosyal bünye içinde, lokavtı hiç de cazip ve sevimli olmayan bir duruma düşürmüş bulunmaktadır (4).

Aşağıdaki (15) nolu tabloda da açıkça görülebileceği gibi, incelediğimiz devrede, toplam 183 lokavt vuku bulmuş ve 1395 gün süren bu lokavtlar sonucunda, 4.098 işçi lokavta uğrularak 81.248 iş gününün kaybolmasına sebep olunmuştur.

TABLO (15)

Lokavtlar ve kaybolan iş günü sayıları

Yıllar	Lokavt sayısı	Süresi (gün)	Lokavta uğrayan işçi	Kaybolan iş günü
1963	1	21	580	12.980
1964	1	21	36	1.008
1965	52	36	1.045	22.990
1967	57	—	1.661	36.178
1968	71	1.307	758	7.912
1969	1	10	18	180
Toplam	183	1.395	4.098	81.248

Kaynak : a.g.k., s. 116

(4) NUSRET EKİN, Türkiye'de İş Uyuşmazlıkları Grevler ve Lokavtlar, İk. Ar. Tesisi yayını, teksir, İstanbul 1967, s. 6

SONUÇ :

Bilindiği gibi toplu iş mücadeleleri, toplu ilişkiler düzeninin bir safhasını teşkil etmekte ve ancak bütün bir sistem içinde bir değer ifade etmektedir. Bu yönden yapılacak bir tahlilde, iş uyuşmazlıklarının çeşitli şekil ve safhalarından sarfınazar edecek olursak, ülkemizde, her 100 toplu iş sözleşmesinin imzalanabilmesi için, farazi olarak 5 grevin yapılması gerektiği görülür. Nitekim beş yıllık devrede 3209 toplu iş sözleşmesi imza edilmesine karşılık, 180 grev oluyormuş ve toplu iş sözleşmelerinin nispeti olarak, grevler % 5,6 oranına varmıştır. Yıllar itibariyle görülen değişmelerde ortaya çıkan en önemli husus ise, her yıl toplu iş sözleşmelerinin daha az greve gitmek sureti ile imza edilmesidir. 1963 yılında 100 sözleşme için % 8,3 grev yapılırken, 1967 yılında 100 sözleşme sadece % 2,9 greve sebep olmuştur.

TABLO (16)

T. Sözleşmelerle Grevler Arasındaki İlişkiler

Yıllar	İmz. Söz. Say.	Grev Say.	T. S. Oranı Ol. Grv.
1963	96	8	% 8,3
1964	1.078	83	% 7,7
1965	867	43	% 4,9
1966	999	41	% 4,1
1967	169	5	% 2,9
Toplam	3.209	180	% 5,6

Kaynak : NUSRET EKİN, ... s. 7

Ortaya çıkan bir diğer husus da, grevlerin özel kesimde çok daha fazla olduğudur. Buna karşılık, kamu kesiminde, toplu iş sözleşmelerinden yararlanan işçi sayısı, mutlak rakam olarak özel kesime göre daha fazladır.

Sigortalı işçi ücretleri ile net üretim değeri arasındaki ilişkilere bir göz atacak olursak, tablo (17) den de açıklıkla görüleceği gibi, 1960 yılı 100 kabul edilirse, 1969 da gerçek ortalama ücret genel endeksinin 141,9'a çıkmasına karşılık, net üretim değeri genel endeksi 163,1'e yükselmiş bulunmaktadır. Her ne kadar net üretim değeri ile ücretler arasındaki ilişkiler üzerinde pek çok tartışma yapılabilirse de, bu devrede ücret artışlarının korkulacak bir seviyeye yükselmediği de rahatça söylenebilir.

TABLO (17)

SİGORTALI İŞÇİ ÜCRETLERİ VE NET ÜRETİM DEĞERİ İLİŞKİLERİ

Yıllar	İst		Gerçek Net Ücret	Gerçek Ort. Ücret Genel Endeksi	Net Üretim Değeri 1965 Fiy. milyon TL	Net Üretim Değeri Genel Endeksi
	Ücretliler					
	Ortalama	Geçinme				
	Günlük Ücret	Endeksi 1965=100				
1960	14.42	77.5	18.4	100.0	51.028.3	100.0
1961	15.58	80.71	19.31	103.8	50.440.3	98.8
1962	16.47	84.4	19.51	104.8	53.453.3	104.7
1963	17.90	92.8	19.29	103.6	57.606.9	112.9
1964	19.49	94.6	20.60	110.7	60.251.1	118.1
1965	21.63	100.0	21.63	116.2	62.820.5	123.1
1966	23.52	104.4	22.53	121.1	69.549.3	136.3
1967	25.84	110.8	23.32	125.3	73.578.5	144.1
1968	28.22	115.8	24.37	130.9	78.426.1	153.7
1969	32.13	122.2	26.42	141.9	83.221.5	163.1

Kaynak : 2. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1971 yılı programı, DPT yayını 1004,
Ankara 1971, s. 610